

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Nasih ve Mensuh

Asif Süleyman'a

Soru:

Soru şöyle:

Bir kardeşle Hilafet'i yeniden kurma metodumuzu tartıştık. Kardeşten, hicretten önce Mekke'de şiddet içermeyen siyasi eylemlerde bulunmanın ve nusret talep etmenin şu Kur'an ayeti ile neshedildiği şeklinde bir cevap aldım: **أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تظْلُمُونَ فَتَبَيَّأَ كَendilerine, ellerinizi savaştan çekin, namazı kılın ve zekâtı verin, denilen kimseleri görmedin mi? Sonra onlara savaş farz kılınca, içlerinden bir gurup hemen Allah'tan korkar gibi, hatta daha fazla bir korku ile insanlardan korkmaya başladılar da «Rabbimiz! Savaşı bize niçin yazdın! Bizi yakın bir süreye kadar ertelesen (daha bir müddet savaş farz kılmasan) olmaz mıydı?» dediler. Onlara de ki: «Dünya menfaati önemsizdir, Allah'tan korkanlar için ahiret daha hayırlıdır ve size kıl payı kadar haksızlık edilmez» [Nisa-77]**

Bu âyette Allah, “ellerinizi çekin” ifadesiyle önceki hükümleri nesh eden cihadı mı emretmiştir. Peki ben bu kardeşe nasıl cevap vereceğim? Allah sizi hayırla mükafatlandırın.

Kardeşiniz

Asif Süleyman

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Birincisi: Görünen o ki; size soru soran kişinin nesih konusunda kafası karışmış. Zira cihadın Medine'de farz kılınmasının, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Mekke'de cihad yapılmasına izin vermemesini neshettiğini zannetmektedir. Hakikatte bu bir nesih değildir. Çünkü nesih, Şâri tarafından kendisiyle amel etmemizi mükellef kıldığı genel bir hitap gelip bunun ardından da Şâri tarafından önceki genel şerî hitabın hükmünden sabit olanın devamlılığını yasakladığında olur. Böylece her yönden çelişkili ve her iki hitabın arasını cem etmek imkansız olur. Dolayısıyla önceki hitabın koşulları veya önceki hitabın ele aldığı durum, daha sonraki hitabın koşullardan ve durumundan farklı olmamalıdır. Aksi takdirde her hitap, kendi koşulları ve durumuna özel olur... Bunun açıklığa kavuşması için size bir takım örnekler zikredeceğim:

1- Nesih üzerine örnekler:

a- Kudüs'e doğru dönmenin vacibiyeti Kâbe'ye doğru dönmekle neshedilmiştir: **فَدَّرَى بِقَدْرِهِ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ** Biz, **senin yüzünü semaya çevirdiğini görüyoruz. İşte şimdi seni razı olacağın bir**

kibleye döndürüyoruz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir; nerede olursanız olun yüzünüzü o yöne çevirin.” [Bakra-144] Dolayısıyla birinci ve ikinci kibleye dönmenin koşulları ve durumu, namaz kılan açısından aynıdır...

b- Kabir ziyaretinden nehyedilmenin neshedilmesi ve ona izin verilmesi: كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ إِلَّا قُرُورُهَا “Sizleri kabirleri ziyaret etmekten men etmiştim. Dikkat ediniz! Artık onları ziyaret ediniz.” Aynı şekilde kabirlerin ziyaret edilmesinin ve onların ziyaret edilmemesinin koşulları ve durumu aynıdır...

Tüm bu örnekler, Müslümanlara yönelik genel bir hitap olduğu için neshe uygun düşmektedir. Zira önceki ve sonraki hitabın koşulları aynı olup aralarında her yönden çelişki vardır. Yani aralarının cem edilmesi imkânsızdır. Ardından sonraki hitap önceki hitap için nesheden olmaktadır.

2- Neshin olmadığına dair örnekler:

- Gücü yeten kişiye oruç farzdır:

“Ey iman edenler! Oruç, sizden önceki (ümmetlere) farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz. (Size farz kılınan oruç), sayılı günlerdedir.” [Bakara-183]

- Hasta veya seferi (yolcu) olan kişinin orucu iftar etmesi (tutmaması) caizdir:

“Sizden her kim hasta yahut seferi (yolcu) olursa (tutamadığı günler kadar) diğer günlerde kaza eder. (İhtiyarlık veya şifa umudu kalmamış hastalık gibi devamlı mazereti olup da) oruç tutmaya güçleri yetmeyenlerin bir miskini doyuracak fidye vermesi gerekir...” [Bakara-184]

Burada, ikinci ayet birinci ayeti neshetmiştir denilmez. Ancak her hüküm, kendi koşul ve durumuna intibak etmektedir denilir. Zira oruç, bedenen sağlıklı olan mukimin üzerine farzdır. Ancak hasta veya seferi olduğu zaman iftar etmesi caizdir. Veya birinci ayet Müslümanlar için geneldir, ikinci ayet ise hasta ve seferi olan kişiye hâstır (özeldir) denilir...

İkincisi: Sorunun konusu olan ayet-i kerime açısından olana gelince; onda nesih yoktur. Zira Mekke'deki Müslümanların koşulları, zayıf oldukları yönündeydi. Çünkü işkence görüyorlar ve kâfirlerin otoritesinin altında yaşıyorlardı. Allah'ın bildiği bir hikmetten dolayı onlara cihadı farz kılmamıştır... Bu nedenle Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Müslümanlardan bir grup Mekke'de savaşmak için acele ettiklerinde onların savaşmasına izin vermemiştir... Hakim Müstedrek'te tahriç etmiş ve Buhari'nin şartıyla bu hadis sahihtir demiştir: İkrime'den, İbn Abbas Radiyallahu Anhuma'dan Abdurrahman İbn Avf'ın arkadaşlarıyla birlikte Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e gelerek şöyle dedikleri rivayet edilmiştir: Ey Allah'ın Nebisi bizler müşrik iken izzetli kimselerdik. İman ettikten sonra zelil kimselerden olduk. Bunun üzerine Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle dedi: **إِنِّي بِنَاصِيَتِي أَمَرْتُ بِالْعَفْوِ فَلَا تُقَاتِلُوا الْقَوْمَ** “Ben affetmekle emrolundum. Sakın kavimle (müşriklerle) savaşmayın.” Ancak Medine'ye dönünce (hicret ettikten sonra) ona savaşmasını emretti. Bu sefer onlar geri durdular. Bunun üzerine Allah Tebareke ve Teala, şu ayeti indirdi: **...إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ** “Kendilerine, ellerinizi savaştan çekin, namazı kılın ve zekâtı verin, denilen kimseleri görmedin mi? Sonra onlara savaş farz kılınca, içlerinden bir gurup hemen insanlardan korkmaya başladılar...” Ayetin mefhumu, onların fiillerini yapmıyoruz, yani bir emrin farz kılınmasında acele etmiyoruz, sonra farz kılınca da onu uygulamakta yavaş davranıyoruz ve böylece kınananlardan oluyoruz demektir...

Hakeza koşullar farklı olduğu için nesih yoktur dedik. Zira Mekke'nin hükmü özel bir durum olup Alim ve Hakim olan Allah'ın bildiği bir hikmetten dolayı o günler kâfirlerle savaşmayı farz kılmamıştır...Medine'ye gelince; Allah, o tarihten itibaren

cihadi farz kılmıştır. Dolayısıyla cihat, kıyamet gününe kadar geçerlidir ve buna dair deliller şunlardır:

- Buhari Sahih'inde şu adı verdiği bir bölüm ayırmıştır: (Cihad, Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in, الْحَيْلُ مَعْفُودٌ فِي تَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ "Hayır kıyamet gününe kadar atların perçemlerinde düğümlenmiştir" kavlından dolayı iyi ve facir ile birlikte geçerlidir bölümü.)

- Buhari Sahih'inde şunu tahric etmiştir; bize Ebu Nuaym rivayet etti, bize Zekeriyya Amir'den rivayet etti, bize Urve El-Bârikî Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğini rivayet etti: الْحَيْلُ مَعْفُودٌ فِي تَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْأَجْرُ وَالْمَعْنَمُ "Hayır kıyamet gününe kadar atların perçemlerinde düğümlenmiştir. Bu da hayır ve ganimet elde etmektir." Aynı şekilde Müslim de tahric etmiştir.

(Atların perçemlerinde düğümlenmiştir) sözü, cihattan kinayedir.

- Beyhaki Sünen'il Kübra'da, Enes İbn Malik Radıyallahu Anhu'nun şöyle dediğini tahric etmiştir: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem, şöyle buyurmuştur: ثَلَاثٌ مِنْ أَصْلِ الْإِيمَانِ، الْكَفُّ عَمَّنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، لَا يُكْفِرُهُ بِذَنْبٍ، وَلَا يُخْرِجُهُ مِنَ الْإِسْلَامِ بِعَمَلٍ، وَالْجِهَادُ مَا ضَمَّ مِنْهُ بَعَثَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى أَنْ يُقَاتَلَ آخِرُ أُمَّتِي الدَّجَالَ لَا يُبْطِلُهُ جَوْرُ جَائِرٍ وَلَا عَدْلُ عَادِلٍ، وَالْإِيمَانُ بِالْأَقْدَارِ "Üç şey imanın esasıdır. (Birincisi) Lâ İlahe İllallah diyen bir kimseye (el ve dil uzatmaktan) çekinmek, (işlemiş olduğu) bir günah yüzünden onu kâfir saymamak ve (İslam'a uymayan) bir fiilinden dolayı onu İslam dışı ilan etmemektir. (İkincisi) cihat, Allah Azze ve Celle tarafından gönderilmemden ümmetimin sonu Deccalla savaşına kadar geçerlidir. Hiçbir zalim onun zulmü nedeniyle veya hiçbir adaletli onu adaleti nedeniyle iptal edemez. (Üçüncüsü) de kadere imandır."

Hakeza cihat, kıyamet gününe kadar geçerli olup neshedilmez ve terkedilmez. Dolayısıyla ister Halife olsun isterse olmasın her Müslüman yönetici cihat ilan ettiği zaman kafirlerle savaşmak için onunla cihat edilir ve mücahitler niyetlerine göre Allah katında ödüllendirilir...

Üçüncüsü: Görünen o ki ayet hakkında size soru soran veya tartışan kişi şunu söylemek istemiştir: (Neden Hizb-ut Tahrir, Mekke'de savaşmamanın Medine'de neshedildiği bilindiği halde Hilafet'in kurulmasına yönelik çalışmada cihadi kullanmıyor?) Sanki o, cihat ile Hilafet'i kurmaya yönelik çalışmayı karıştırmakta ve her ikisinin de aynı mesele olduğunu zannetmektedir. Oysa bu, yanlış bir zandır. Nitekim biz, 22/09/2013 tarihinde bu konu hakkında bize ulaşan bir soruya cevap vermiştik. Sana cevapta geçenlerin bir kısmını aktaracağım. **Cevap, mesele hakkında tartışmanız için daha fazla açıklama içermektedir. Umulur ki o da, Allah'ın izniyle bu konuda en doğru olana ulaşır:**

(Cevap: Bu soruda açıklanmaya muhtaç birkaç yön var:

1- İster Kitap'tan olsun isterse sünnetten olsun gelen delillere, geldiği şekil üzere uymak vaciptir. Mekke'yi Mükerrreme'de gelen deliller ile Medine'yi Münevvere'de gelen deliller arasında hiçbir fark yoktur.

2- İstenilen deliller, meseleye yönelik delillerdir. Başka meseleye yönelik deliller değildir:

a- Örneğin nasıl abdest alındığını öğrenmek istiyorsam, ister Mekke'de isterse Medine'de insanlar abdest delillerinin nerede geçtiklerine bakarım, sonra da benimsenen usule göre onlardan şeri hükmü çıkarırım... Ama abdest hükmünü ve keyfiyetini öğrenmek için orucun delillerine bakmam!

b-Örneğin hac hükümlerini öğrenmek istiyorsam, keza ister Mekke'de isterse Medine'de insanlar hac delillerinin nerede geçtiklerine bakarım, sonra da benimsenen

usule göre onlardan şeri hükmü çıkarırım. Ama hac hükmünü ve keyfiyetini öğrenmek için namaz delillerine bakmam!

c- Örneğin cihat hükümlerinin; farzı ayn mı yoksa farzı kifâye mi, savunma mı yoksa saldırı mı olduğunu öğrenmek istiyorsam yine cihat hükümlerinin sonucunda doğan fetih ve İslam'ın yayılması hükümlerini, fetih zorla mı olur yoksa barış yoluyla mı olur gibi hükümleri öğrenmek istiyorsam... ister Mekke'de isterse Medine'de insanları cihat delillerinin nerede geçtiklerine bakarım. Sonra da benimsenen usule göre onlardan şeri hükmü çıkarırım. Ama cihat hükmünü ve ayrıntılarını öğrenmek için zekât delillerine bakmam!

d- İşte her mesele böyledir. Meselenin delillerinin Mekke'de ya da Medine'de geçtikleri yere bakılır. Sonra benimsenen usule göre bu delillerden meseleye yönelik şeri hüküm çıkarılır.

3- Şimdi İslami Devletin kurulması meselesine gelelim, ister Mekke'de isterse Medine'de insanları delillerinin nerede geçtiklerine bakalım, sonra da benimsenen usule göre onlardan şeri hükmü çıkaralım.

Biz Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in İslami Devletin kurulmasına ilişkin delilleri, Mekke'yi Mükerrreme'deki siretinde açıkladığını görüyoruz. Sallallahu Aleyhi ve Sellem, İslam'a gizli çağırıldı ve sabırlı müminlerden oluşan kitlesini kurdu... Sonra kitlesini Mekke'de ve panayırlarda insanlar arasında açığa çıkardı... Daha sonra da güç ve kuvvet ehlinden nusret talep etti. Nihayet Allah Subhanehu ve Teala ona Ensarı ikram etti ve Medine'ye hicret edip orada devleti kurdu.

İşte bunlar, devletin kurulmasına ait delillerdir. Bunlardan başka delil yoktur. Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem siretinde bunu doyurucu şekilde bizlere açıkladı. Bunlar bizim için bağlayıcıdır. Çünkü mesele, cihat farz kılınmadan önce Mekke dönemi, farz kılındıktan sonra da Medine dönemi meselesi değildir. Aksine mesele, devletin kurulmasına yönelik delillerin araştırılmasıdır. Bu da Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Medine'ye hicret edip orada devleti kurduğu zamana kadar Mekke'deki döneme ait delillerdir.

Devletin kurulması bir mesele, cihat başka bir meseledir. Dediğimiz gibi devletin kurulmasına yönelik deliller, kaynağından alınır, cihadın delilleri de kendi kaynağından alınır. Biri diğerinden farklıdır. Birbirine bağlı değildir. Bu yüzden Hilafet Devleti olmadığı için cihat terk edilmez...

Aynı şekilde cihat hükümlerinin iptal olması nedeniyle Hilafetin kurulmasına yönelik çalışma terk edilemez...

Buna göre cihat devam edecektir ve Hilafet için çalışmak da o kurulana kadar devam edecektir, biri diğerine bağlı değildir, ikisi de ayrı ayrı meseledir. Her bir meselenin şeri delilleri araştırılır ve benimsenen usule göre meseleye yönelik özel şeri hüküm çıkarılır...)

Umarım bu, sizinle tartışan kişiyi ikna etmen için yeterlidir. Dolayısıyla o da Allah'ın izniyle bu konuda en doğru olana ulaşır.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 18 Rabi'u'l Evvel 1440

M. 26/11/2018

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3918/>